

De politieke partij ROSA heeft, via een motie, aandacht gevraagd voor de beeldbepalende Beatrixtoren bij de Wilhelminasluis in Zaandam. Hieronder staat in het kort de procedure die ROSA volgde en die uiteindelijk leidde tot het weer intrekken van diezelfde motie.

De Beatrixtoren, een icoon uit de Wederopbouw, staat op de nominatie geofferd te worden in de vernieuwingsdrift van de gemeente Zaanstad.

Het begon allemaal met een opmerking tijdens de **Algemene Beschouwingen** op 31 oktober 2019:

Transcript Van De Raadsvergadering Van Gemeente Zaanstad d.d. 31 oktober 2019
De voorzitter: Het woord is aan de heer Pauw van ROSA
De heer Pauw (ROSA)

De plannen voor de oostkant van Zaandam krijgen voorrang. Deze wat trieste jaren '60 buurt kan er alleen maar van opknappen. Wel wil ROSA aandacht vragen voor de rol van het water in de nieuwe plannen. Ook moet ons inziens serieus worden onderzocht of de iconische Beatrixtoren uit 1962 als monument van wederopbouw behouden kan blijven.

Moties en Amendementen-Begroting 2020-2023

Versie 30 oktober

T.b.v. Raadsvergadering op donderdag 31 oktober 2019

Motie 16: Onderzoek Beatrixtoren

Draagt het college op een bouwhistorisch onderzoek uit te voeren en op basis daarvan een redengevende omschrijving op te stellen voor de eventuele monumentale status van de Beatrixtoren de bevindingen van dit onderzoek te delen met de raad-in afwachting van de resultaten van dit onderzoek de Beatrixtoren een voorbeschermde status te geven, opdat niet tot sloop wordt overgegaan voordat het bedoelde onderzoek is afgerond en de raad er een oordeel over heeft kunnen geven En verzoekt het college de stedenbouwkundigen die zich momenteel bezighouden met het ontwerp van de vernieuwde Peperstraat op de hoogte te stellen van dit onderzoek en hen te vragen een eventuele monumentenstatus van de Beatrixtoren te betrekken in hun plannen.

Moties en Amendementen-Begroting 2020-2023

Versie 5 november 2019

T.b.v. Raadsvergadering op dinsdag 12 oktober 2019

Schriftelijke reactiecollege B&W

Door Cultuurhistorie is een cultuurhistorische verkenning uitgevoerd naar onder andere de bebouwing in het historische hart van Zaandam. De Beatrixtoren is daarin betrokken. Voor het gebied is een waarderingskaart gemaakt. De Beatrixtoren is gedefinieerd als 'basisorde'. De definitie van basisorde is als volgt: Deze panden hebben geen

architectonische of stedenbouwkundige meerwaarde of zijn zo ingrijpend gewijzigd dat de architectonische kwaliteiten grotendeels teniet zijn gegaan. De panden zijn wel passend in de gevelwand. Behoud van de hoofdvorm is gewenst, maar veranderingen in materiaal, maatvoering en detaillering zijn toegestaan. Bij de voorgevels en gevels grenzend aan openbaar gebied zou behoud van de oorspronkelijke karakteristiek uitgangspunt moeten zijn.

Stemlijst Raadsvergadering 12 November 2019

Versie 12 november 2019

Motie 16: Onderzoek Beatrixtoren

Draagt het college op-een bouwhistorisch onderzoek uit te voeren en op basis daarvan een redengevende omschrijving op te stellen voor de eventuele monumentale status van de Beatrixtoren-de bevindingen van dit onderzoek te delen met de raad-in afwachting van de resultaten van dit onderzoek de Beatrixtoren een voorbeschermde status te geven, opdat niet tot sloop wordt overgegaan voordat het bedoelde onderzoek is afgerond en de raad er een oordeel over heeft kunnen geven En verzoekt het college-de stedenbouwkundigen die zich momenteel bezighouden met het ontwerp van de vernieuwde Peperstraat op de hoogte te stellen van dit onderzoek en hen te vragen een eventuele monumentenstatus van de Beatrixtoren te betrekken in hun plannen.

openbare vergadering van de Gemeenteraad 12-11-2019

Datum: dinsdag 12 november 2019

Starttijd: 19:00

Locatie: Het stadhuis, Stadhuisplein 100, Zaandam

Griffier: J. Jongbloed

Voorzitter: J. Hamming

Begroting 2020 - 2023

De voorzitter: De heer Kuyper.

De heer Kuyper: *Ja, dank u wel, voorzitter. Wat betreft onze motie 16 over de Beatrixtoren, ik heb ondertussen begrepen dat er sowieso al op de rol stond om onderzoek te gaan doen naar alle waarden en dergelijke rond de Peperstraat. Dus het lijkt me niet handig om die motie nu in te dienen, maar die houden we gewoon klaarstaan voor het geval die onderzoeken zijn afgerond. De motie vraagt om onderzoek, dat onderzoek komt al, dus ik hoef hem nu niet in te dienen, maar als de resultaten van dat onderzoek er zijn, komen we graag op de Beatrixtoren terug. Dus die mag van de lijst af, motie 16.*

De voorzitter: Motie 16 wordt ingetrokken.

De heer Kuyper (POV): Dank u wel.

De Week Van ROSA – 4 tot 11 november 2019

Behoud Beatrixtoren

Vanavond tijdens de begrotingsbehandeling stemt de gemeenteraad over een motie van ROSA waarin wordt gevraagd om een onderzoek naar het behouden van de Beatrixtoren aan de sluis in Zaandam. Dit markante pand was in 1962 de eerste Zaanse hoogbouw met een woonbestemming. De laatste tijd neemt de aandacht voor deze zogenaamde

wederopbouwarchitectuur sterk toe; Amsterdam gaat een voormalige jeugdherberg van hetzelfde architectenbureau tot gemeentelijk monument bestemmen en de Paaskerk in Zaandam, met de Karel Appelramen, is zelfs al rijksmonument.

De meningen over onze motie zijn binnen de raad nogal verdeeld. Sommigen vinden de toren lelijk, anderen zien de kwaliteit ervan. Maar mooi of lelijk is geen argument, vindt ROSA. De Beatrixtoren staat symbool voor een belangrijke en ingrijpende periode in de Zaanse geschiedenis. En ook dat verhaal moet zichtbaar blijven op plekken waar dat kan.

En óf het kan, willen we dus graag onderzoeken. We duimen!

Ook Wethouder Natasja Groothuismink, (portefeuille: werk & inkomen, zorg, monumenten & erfgoed en dierenwelzijn) liet zich ook positief uit over de Beatrixtoren in een interview voor de Zaanse Verhalenbank:

Ik zag op Twitter dat Rosa een motie had ingediend over de 'Beatrixtoren' bij de sluis in Zaandam. Was dat nu wel of geen erfgoed? Ik dacht: blijer kan je me niet maken dan op deze manier aandacht te vragen voor erfgoed. En dan niet alleen voor de karakteristieke groene huizen. Toen de Beatrixbrug werd gebouwd zijn die allemaal met de grond gelijk gemaakt. Dat waren maar kleine tochtige hokken was men van mening. Natuurlijk is de Beatrixtoren ook erfgoed, maar dan uit een andere periode.

In het stedenbouwkundig programma van eisen (SPVE) Wilhelminasluis van 1 feb. 2012, opgesteld door een planteam van de gemeente Zaanstad o.l.v. het projectbureau Inverdan en met ondersteuning van het managementteam Zaan/IJ, wordt nog uitgegaan van het handhaven van de Beatrixtoren. Palmbout Urban Landscapes was verantwoordelijk voor stedenbouwkundig ontwerp. Men ging zelfs uit van een uitbreiding van de bestaande toren: *op de Beatrixtoren bestaat de mogelijkheid penthouses te realiseren vergelijkbaar met de bebouwing van het Zaanoevoerproject.*

In het plan MAAK.Zaanstad Centrum Oost, onderdeel van het ambitiedocument voor de ruimtelijke toekomst van Zaanstad vervangt PPHP, het architectenbureau van Sjoerd Soeters en Hester Stuivenberg, de Beatrixtoren door twee nieuwe torens.

Bijlage:

1. Motie ROSA Onderzoek Beatrixtoren
2. Stedenbouwkundig Programma Van Eisen (SPVE) Wilhelminasluis pagina 42-43 met de plannen m.b.t. de Beatrixtoren
3. MAAK.Zaanstad Centrum Oost waarin de Beatrixtoren is vervangen door twee nieuwe torens

MOTIE ONDERZOEK BEATRIXTOREN

De gemeenteraad van Zaanstad, besprekende de begroting 2020-2023 op 12 november 2019,

Constaterende dat

- in de plannen voor MAAK Zaanstad Centrum Oost sprake is van de sloop van de woongebouwen die daar in de jaren zestig van de vorige eeuw zijn neergezet, waaronder ook het woongebouw direct ten noorden van de Beatrixbrug
- deze zogenaamde Beatrixtoren in 1962 werd ontworpen door de architecten W.A. Ulrich en B.J.F. Kamphuis en destijds de eerste hoogbouw met een woonbestemming was in Zaandam

Overwegende dat

- voor veel Zaankanters de Beatrixtoren in de afgelopen 57 jaar een icoon is geworden
- de architectuur van de periode van wederopbouw een zichtbare en beleefbare herinnering is aan een belangrijke episode in de geschiedenis van onze stad
- dit steeds meer erkend wordt (zie hiervoor ook het artikel 'Wederopbouwarchitectuur in de Zaanstreek' in *Zaans Erfgoed* nummer 70, herfst 2019)

- deze erkenning al voor enkele bijzondere bouwwerken, zoals de Vredekerk in Krommenie, de Onze Lieve Vrouw van Lourdeskerk in Zaandam en ook de Bannehof te Zaandijk, te laat is gekomen
- de Juliana van Stolbergsschool te Zaandam gelukkig wel is voorgedragen als gemeentelijk monument, als eerste gebouw uit de betreffende periode
- de Paaskerk te Zaandam zelfs een rijksmonument is geworden
- de gemeente Amsterdam reeds in 2012 twee gebouwen van Ulrich en Kamphuis aan de Jan Tooropstraat en de Jan van Galenstraat uit respectievelijk 1962 en 1967 een beschermde status heeft gegeven en voornemens is de door dit architectenduo in 1956 gebouwde jeugdherberg aan de Groenburgwal aan te wijzen als gemeentelijk monument

Draagt het college op

- een bouwhistorisch onderzoek uit te voeren en op basis daarvan een redengevende omschrijving op te stellen voor de eventuele monumentale status van de Beatrixtoren
- de bevindingen van dit onderzoek te delen met de raad
- in afwachting van de resultaten van dit onderzoek de Beatrixtoren een voorbeschermde status te geven, opdat niet tot sloop wordt overgegaan voordat het bedoelde onderzoek is afgerond en de raad er een oordeel over heeft kunnen geven

En verzoekt het college

- de stedenbouwkundigen die zich momenteel bezighouden met het ontwerp van de vernieuwde Peperstraat op de hoogte te stellen van dit onderzoek en hen te vragen een eventuele monumentenstatus van de Beatrixtoren te betrekken in hun plannen

Namens ROSA

Hans Kuyper

PEPERSTRAAT EN BEATRIXBRUG

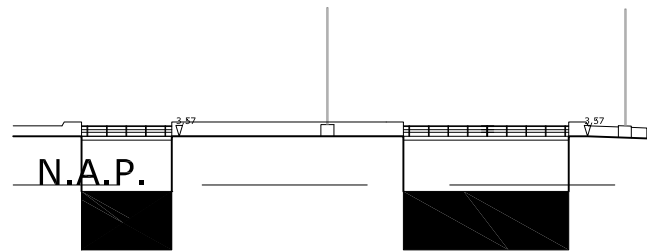
De Peperstraat stamt uit de jaren '60, toen naar schatting 200 huizen en bedrijfspanden verdwenen voor de doorbraak naar de Beatrixbrug. Wat nu resteert is een brede onaantrekkelijke ruimte met moeilijk te overbruggen hoogteverschillen. Om van de Peperstraat weer een aantrekkelijke stedelijke ruimte te maken wordt het profiel van de weg versmald en de rooilijn aan de noordkant verplaatst. Maatgevend voor het wegprofiel is de benodigde ruimte voor het busvervoer, de fiets en de voetganger, totaal tenminste 16 meter, zoals in het vorige hoofdstuk toegelicht. Met aan weerszijden een bebouwing met winkels in de plint en een smaller wegprofiel wordt de Peperstraat weer een stedelijke straat. De nieuwe bebouwing heeft 3 of 4 bouwlagen met een kapverdieping of setback en een hoogte van maximaal 15 meter. De bebouwing moet zo worden ontworpen dat de toetreding van licht en lucht aan de Jan Sijbrandsteeg niet in gevaar komt. Op de Beatrixtoren bestaat de mogelijkheid penthouses te realiseren vergelijkbaar met de bebouwing van het Zaanoevoerproject.

Onder de nieuwe bebouwing kan een ondergrondse parkeergarage worden gerealiseerd voor het oplossen van de eigen parkeerbehoefte. Deze parkeergarage kan daarnaast ook ruimte bieden voor bezoekers om de druk op het parkeren elders te verminderen. Een verplichting is dit echter niet. Er is geen bezwaar tegen het doorlopen van de parkeergarage onder de straat, mits een goede oplossing wordt gevonden voor de aanwezige kabels en leidingen en ongelijkmatige zettingen voorkomen worden. Voor de in- en uitgangen van de garage biedt de Peperstraat

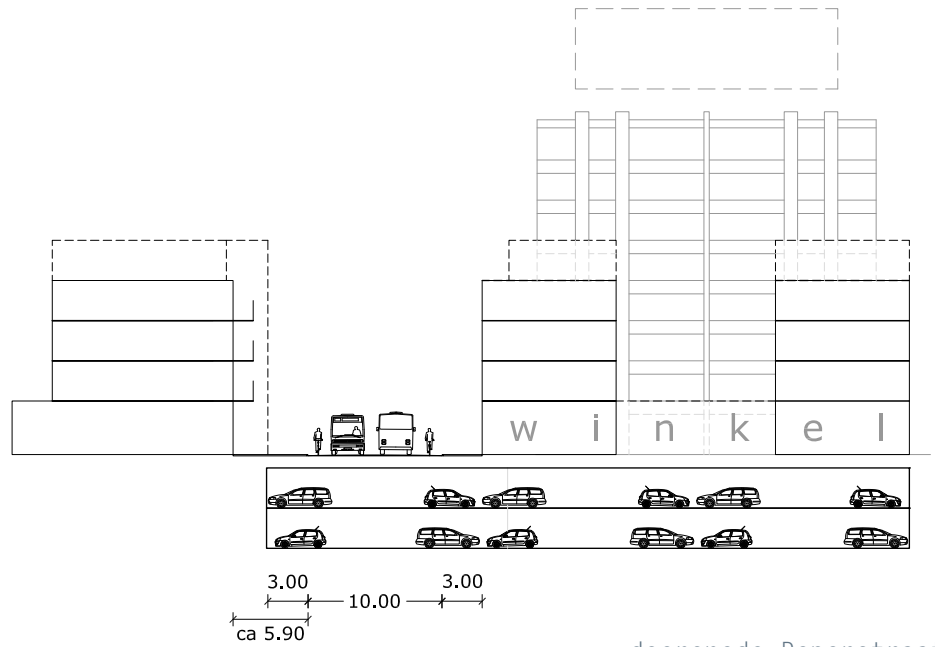
onvoldoende ruimte, die zullen onder de nieuwe gebouwen moeten komen.

De voet van de Beatrixtoren kan met een uitbreiding op de begane grond goed op het nieuwe maaiveld aansluiten. De huidige trap naar de steiger in de Zaan wordt daarbij vervangen door een uitbreiding van het maaiveld op de begane grond van de flat. Het maaiveld sluit aan op het niveau van de Beatrixbrug eo.

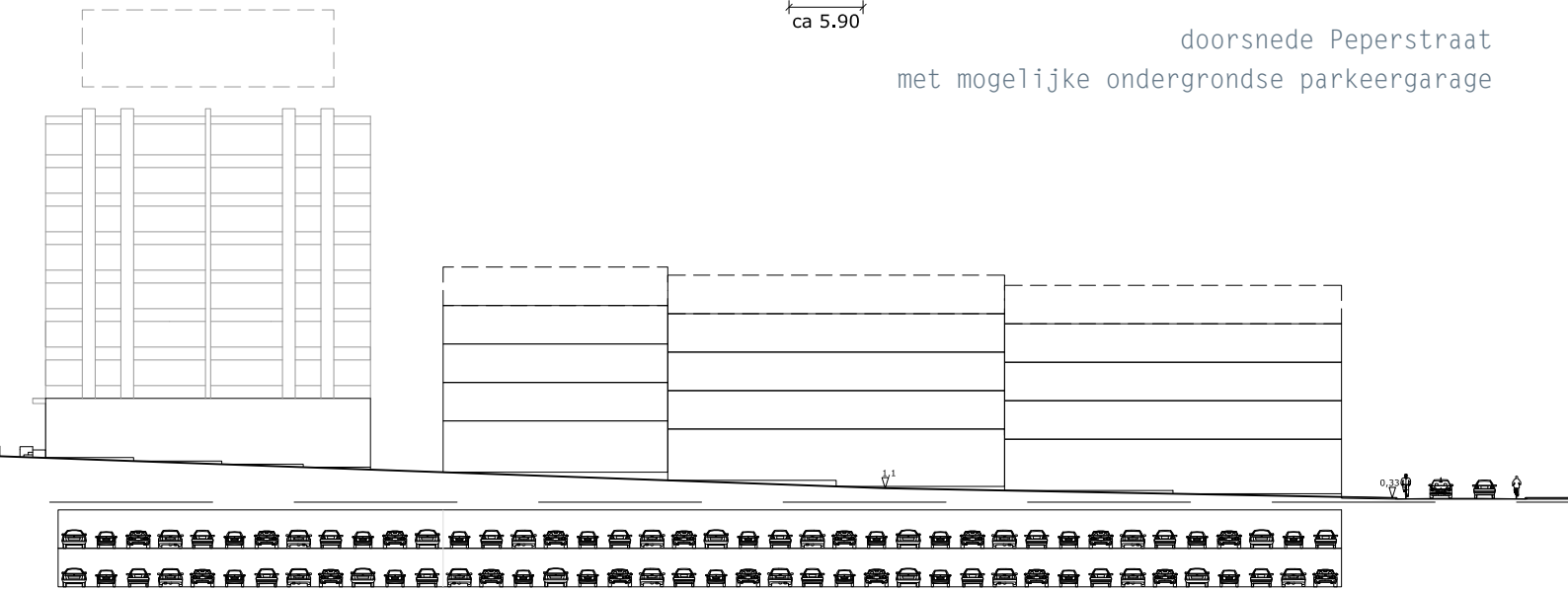
Een aandachtspunt bij de herontwikkeling van de Peperstraat is de begrenzing van de nieuwbouw aan de Oostzijde en de Savornin Lohmanstraat. Het is aantrekkelijk om hier een aansprekend front te vormen dat de entree van de Zaanse binnenstad en de oude dijk aan de oostkant van de Zaan markeert. Tegelijk moet er voldoende ruimte blijven voor de verkeersafwikkeling op het kruispunt. Dat vraagt nog nader onderzoek naar de inrichting van de kruising. De grens van de nieuwbouw zal daarop worden afgestemd.

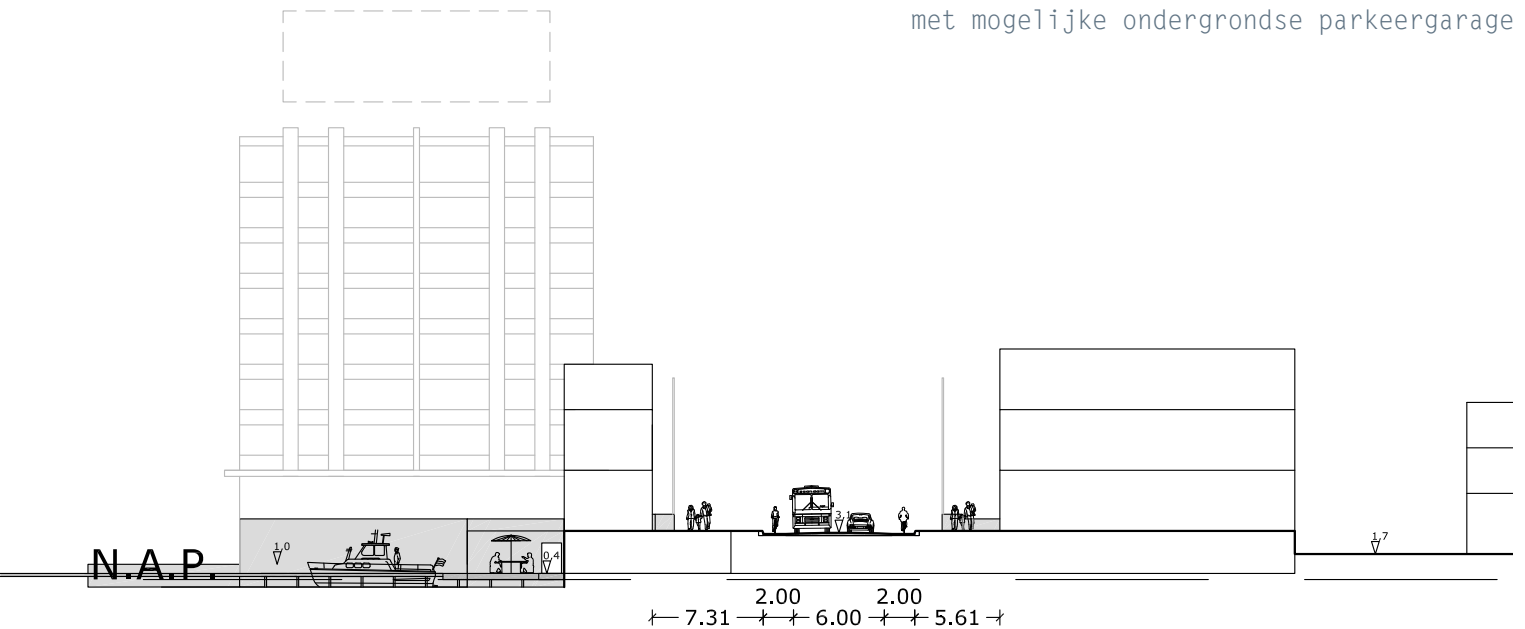
Peperstraat

doorsnede Peperstraat
met mogelijke ondergrondse parkeergarage

aanzicht Peperstraat
met mogelijke ondergrondse parkeergarage

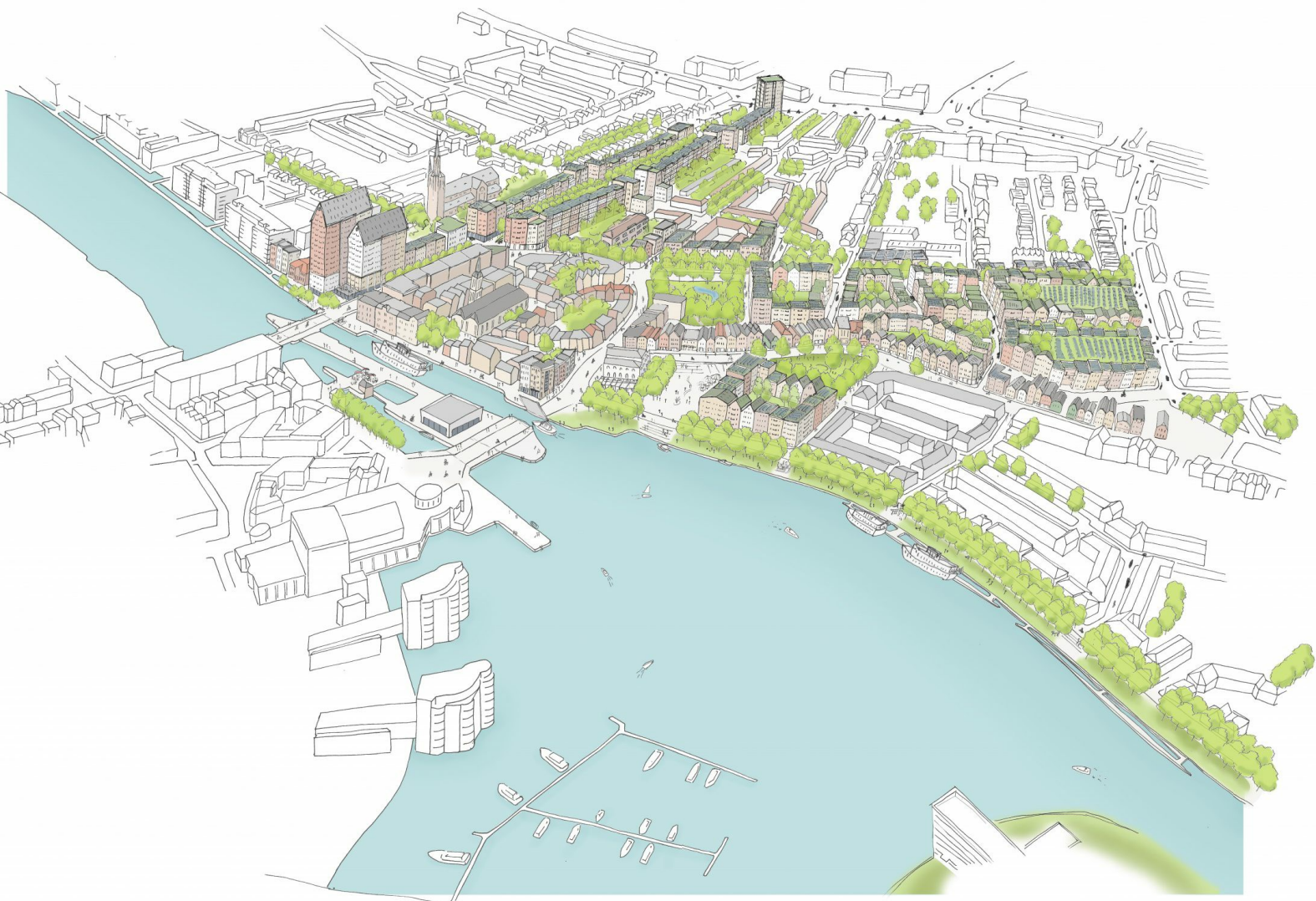
doorsnede Gedempte Gracht

MAAK.Zaanstad Centrum Oost

De gemeente Zaanstad staat voor een enorme woonopgave: tot 2040 is er behoefte aan 20.000 extra woningen. Om dit te bereiken is er onder de naam MAAK.Zaanstad een investerings- en uitvoeringsagenda opgesteld die ervoor moet zorgen dat Zaanstad ook op de lange termijn een sociaal duurzame stad is, waar mensen zich thuis voelen en met plezier wonen en werken. PPHP is gevraagd om een ruimtelijke analyse en een gebieds-perspectief op te stellen voor het MAAK.Zaanstad gebied ten oosten van de Zaan.

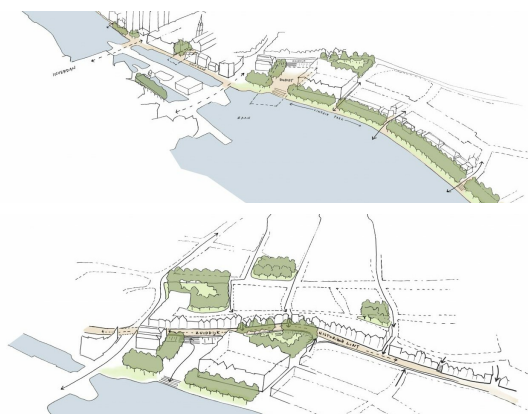
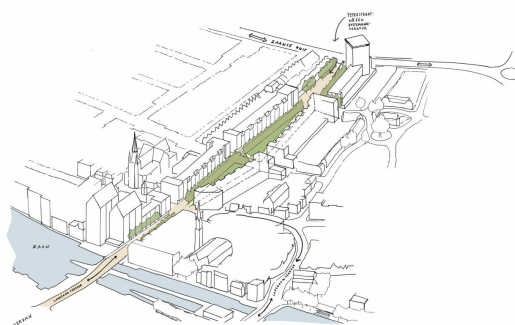
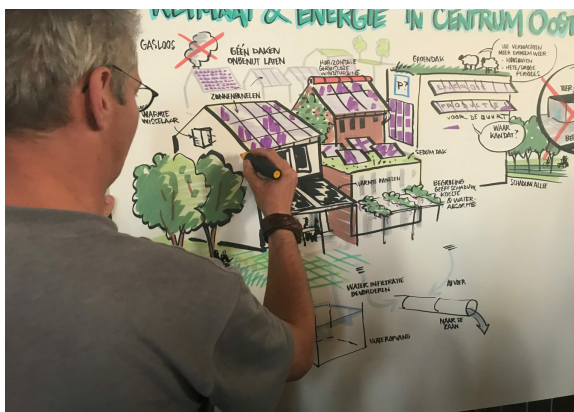
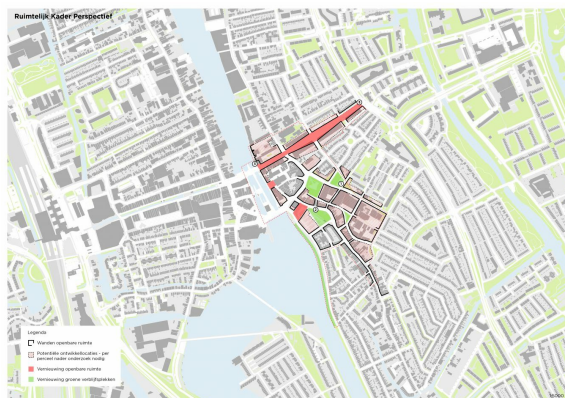

PERIODE	2017 - 2018
OPDRACHTGEVER	Gemeente Zaanstad
MENSEN	Sjoerd Soeters, Hester Stuivenberg

In een intensieve samenwerking met de gemeente en door middel van buurtparticipatie en frequent overleg met grondeigenaren maken we een integraal plan om de kwaliteiten van het gebied te versterken en het oude stadshart van Zaandam beter aan te laten sluiten op het centrum. Voor de ruimtelijke analyse hebben we uitgebreid naar de historische structuur gekeken in relatie tot de huidige situatie. De mogelijkheden en kansen uit die analyse hebben we vertaald in een kansenkaart met zowel algemene uitgangspunten, zoals het verbeteren van de kwaliteit van

Voor het Perspectief hebben we een verdichtingsstudie gemaakt waarbij de opgaven uit de kansenkaart als uitgangspunt hebben genomen. Vanuit de Omgevingsvisie zijn 6 opgaven geformuleerd die zijn meegenomen in het Perspectief. Deze hebben betrekking op de verblijfskwaliteit, mobiliteit, kansengelijkheid, duurzaamheid, economische ontwikkeling en gezondheid. Onze inbreng laat d.m.v. referentiebeelden, gebiedskaarten en impressies zien welke ruimtelijke kansen er zijn om het gebied te verdichten en daarbij de ruimtelijke kwaliteit te

Meer informatie over dit project?

Mail ons →

Inverdan, Zaandam

STEDEBOUW, WINKELCENTRA

Het stadshart rondom het station van Zaanstad was onderdeel van de plannen van de gemeente om de economische en sociale structuur van de stad te verbeteren...

Bekijk

Java Eiland, Amsterdam

STEDEBOUW

Het Java-eiland – onderdeel van het Oostelijk
Havengebied – vroeg om een andere aanpak dan
het aangrenzende KNSM-eiland...

Bekijk

Oostpoort, Amsterdam

STEDBOUW

Het stedenbouwkundige plan transformeert het oude terrein van de Oostergasfabriek in Amsterdam tot een aantrekkelijk centrum...

Bekijk →